

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 2

DOM
2016-10-25
Meddelad i Göteborg

Mål nr
6711-16
7094-16

SÖKANDE

Onninen AB, 556371-9474
Box 1602
701 16 Örebro

Ombud:

Advokaten Magnus Wiktorson
Advokatfirman NORDIA Göteborg KB
Kungsportsavenyn 1
411 36 Göteborg

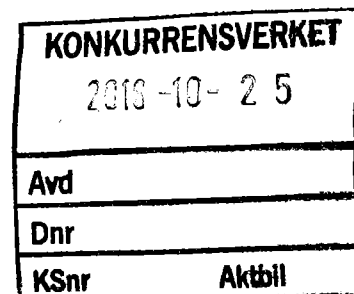
MOTPARTER

1. Mölndals kommun
Tekniska nämnden
431 82 Mölndal

2. Härryda kommun
435 80 Mölnlycke

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, förkortad LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna.

Dok.Id 434360

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag-fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Mölnåls stad och Härryda kommun (upphandlande enheter) har genomfört en upphandling rörande ramavtal för VA-material, dnr TEN 188/16.

I tilldelningsbeslut den 10 juni 2016 redovisas följande rangordning:

1. AO Sverige AB, 2. Viacon AB, 3. Ahlsell Sverige AB, 4. Onninen AB och 5. Dahl Sverige AB, samt att avtal tilldelas AO Sverige AB.

YRKANDEN M.M.

Onninen AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska få avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att anbuden från AO Sverige AB, Viacon AB och Ahlsell AB inte får beaktas vid anbudsutvärderingen. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande.

Förfrågningsunderlaget brister såvitt avser specifikationen vad gäller de produkter som upphandlas. Förfrågningsunderlaget och dess bilagor uppfyller därmed inte de krav som ställs i 6 kap. 1–3 §§ och 1 kap. 24 § LUF. – Den tekniska specifikationen och beskrivningen av de produkter som upphandlas ska tas in i en annons om upphandling. Brister av det här slaget i förfrågningsunderlaget kan aldrig läkas genom information som en leverantör tidigare fått inom ramen för ett annat upphandlat leveransavtal. Bolagets personal som utformar anbud saknar helt kännedom om vilka diskussioner som förekommit kring enskilda beställningar av produkter enligt det tidigare ramavtalet. Det är uppenbart att såväl bolaget som dess konkurrenter på ett stort antal punkter kan ha uppfattat förfrågningsunderlaget på olika sätt och härigenom har bolaget lidit eller i vart fall riskerat att lida skada. Vinnande leverantör har på positionerna 343–344 offererat produkter som avsevärt skiljer sig vad gäller både höjd och vikt. De erbjudna produkterna skiljer sig därför i såväl funktion som kvalitet. Position 351–352 efterfrågar homogena PVC-rör av två olika

dimensioner och offererade flerskiktsrör är inte att betrakta som likvärdiga. Position 366 efterfrågar en brunnsbetäckning av fabrikat Ulefos betäckning A5, 400 mm, eller likvärdigt. Den av vinnande leverantör offererade produkten har en annan höjd, ca tio procent lägre vikt och är ytbehandlad med bitumen, vilket inte går att likställa med den primer Ulefos tillämpar. – Det finns naturligtvis ett stort antal produkter på marknaden vars anslutningsmått stämmer vad gäller anslutningen mellan brunn och rör. Att så måste vara fallet för de produkter som erbjuds är en självklarhet och utgör i sig ingen grund för att bedöma likvärdigheten. De av vinnande leverantör erbjudna produkterna har inte likvärdig funktion. Detta visar sig i bl.a. det faktum att ytterligare stigarrör behövs för att anslutningen till brunnen ska kunna göras. Att totalkostnaden för hela installationen kan komma att bli lägre för upphandlande enheterna saknar betydelse för likvärdighetsbedömningen. Kvalitetsmärkningen Nordic Poly Mark säger över huvud taget ingenting om en erbjuden alternativ produkt är att anse som likvärdig eller inte med den produkt som efterfrågas i förfrågningsunderlaget. Likvärdighetsbedömningen avser bl.a. att bedöma om alternativa produkter till sitt utförande och sin funktion är att bedöma som likvärdiga eller inte.

Upphandlande enheter anser att ansökan om överprövning ska avslås och anför i huvudsak följande. Sortimentlistorna är indelade i tydliga kategorier, vilka redogör för typen av underliggande artiklar. Samtliga fem anbudsgivare har också i sina anbud kunnat offerera produkter på samtliga poster. Därtill kommer det faktum att kommunerna har haft ramavtal med bolaget avseende va-material under perioden 2014-05-01 till 2016-06-30. Bolaget har under denna period inte haft några svårigheter att förstå beställningar av flera av de produkter som då såväl som nu saknar RSK-nummer. Upphandlande enheter ställer sig därför frågande till hur bolaget helt saknar denna kännedom när de nu i förevarande upphandling skulle offerera priser på motsvarande artiklar. Bolaget anför att de på grund av

bristerna i förfrågningsunderlaget gällande de påstått otillräckligt beskrivna artiklarna, totalt 19 stycken, har lidit skada eller i alla fall riskerar att lida skada. En summering av bolagets offererade priser för dessa artiklar visar att om bolaget lämnat priset 0 kr på samtliga dessa artiklar, skulle det fortfarande ha placerat sig som nummer fyra vid anbudsutvärderingen. Därmed har en eventuell otydlighet av de 19 artiklarna inte haft någon som helst påverkan på bolagets möjligheter att lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud. Bolaget anför att de offererade ersättningsprodukterna hos den vinnande leverantören samt hos de anbudsgivare som placerat sig som nummer två och tre vid utvärderingen inte utgör likvärdiga artiklar. Upphandlande enheterna har lång erfarenhet av utförande av va-arbete i egen regi. Beställarna har därför mycket stor kompetens vad avser va-artiklar och de produkter som finns på marknaden. Upphandlande enheter har bedömt av vinnande leverantör offererade ersättningsartiklar som likvärdiga. Likvärdighetsbegreppet innebär inte att de offererade produkterna exakt måste matcha den angivna tekniska standarden. Det är tillräckligt att produkten uppnår den nivå av säkerhet som krävs genom den aktuella tekniska standarden. Bolaget har varken kunnat visa att förfrågningsunderlaget har varit otydligt eller att upphandlande enheter missbedömt det vinnande anbudet. Bolaget har därför inte heller kunnat visa att det har lidit eller riskerat att lida skada.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Tekniska specifikationer ska ingå i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget eller de kompletterande handlingarna. Specifikationerna ska vara utformade på något av de sätt som anges i 2 och 3 §§. När det är möjligt bör specifikationerna bestämmas med hänsyn till kriterier avseende tillgäng-

lighet för personer med funktionshinder eller utformning med tanke på samtliga användares behov (6 kap. 1 § LUF).

De tekniska specifikationerna ska, om inte 3 § tillämpas, vara utformade med hänvisning till de tekniska specifikationer som definieras i bilaga 4, och i turordning hänvisa till 1. svensk standard som överensstämmer med europeisk standard, 2. europeiskt tekniskt godkännande, 3. gemensam teknisk specifikation, 4. internationell standard, 5. annat tekniskt referenssystem som utarbetats av europeiska standardiseringsorgan, eller 6. annan svensk standard, svenskt tekniskt godkännande eller svensk teknisk specifikation om projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt materialanvändning (6 kap. 2 § första stycket LUF).

Varje hänvisning som avses i första stycket ska följas av orden ”eller likvärdigt”. Första stycket gäller inte, om det i någon annan författning finns avvikande bestämmelser (6 kap. 2 § andra och tredje styckena LUF).

En upphandlande enhet får ange de tekniska specifikationerna som prestanda- eller funktionskrav. I dessa krav kan miljöegenskaper ingå. Kraven ska vara så utformade att föremålet för upphandlingen klart framgår (6 kap. 3 § första stycket LUF).

En upphandlande enhet får hänvisa till de tekniska specifikationerna enligt 2 § som ett sätt för leverantören att visa att de uppställda prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket är uppfyllda. En upphandlande enhet får ange de tekniska specifikationerna genom hänvisning till specifikationerna enligt 2 § i fråga om vissa egenskaper och till prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket i fråga om andra egenskaper (6 kap. 3 § andra och tredje styckena LUF).

Upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och

icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 24 § LUF).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i LUF eller någon annan bestämmelse i samma lag. I mål om överprövning enligt LUF gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning av de grunder som bolaget har anfört.

Efter utvärderingen har bolaget placerats på fjärde plats av fem rangordnade anbudsgivare. En förutsättning för att bolaget ska anses ha lidit eller riskerat att lida skada är därför att upphandlande enheter på ett felaktigt sätt utvärderat anbuden från de tre anbudsgivare som är högre rankade.

Bolaget anser att förfrågningsunderlaget brister såvitt avser specifikationen vad gäller vissa av de produkter som upphandlas och har givit exempel på poster bolaget anser vara mycket allmänt hållna beskrivningar. Upphandlande enheter menar däremot att samtliga produktbeskrivningar är tillräckliga för att en rimligt informerad och normalt omsorgsfull leverantör ska kunna förstå vad som efterfrågas och uppger att samtliga fem anbudsgivare har kunnat offerera produkter på samtliga poster. Upphandlande

enheter uppger även att bolaget haft ramavtal med dem avseende VA-material fram till den 30 juni 2016 och under denna period inte haft några svårigheter att förstå beställningar av flera av de produkter som saknar RSK-nummer.

Förvaltningsrätten anser att vad bolaget anför i dessa delar inte visar att förfrågningsunderlaget är så otydligt att anbudsgivarna inte har kunnat lämna adekvata priser på efterfrågade produkter. Upphandlande enheter har även påpekat att om bolaget offererat priset 0 kr för samtliga dessa artiklar skulle det inte ha förändrat bolagets placering i förhållande till övriga anbudsgivare. Detta innebär att bolaget på grund av de brister som gjorts gällande i denna del inte har lidit eller riskerat att lida skada. Det saknas därför skäl att med stöd av LUF förordna att upphandlingen ska göras om.

Bolaget gör vidare gällande att ersättningsprodukterna som lämnats av de anbudsgivare som placerats högre i rangordningen, dvs. AO Sverige AB, Viacon AB och Ahlsell Sverige AB, inte utgör likvärdiga produkter. Upphandlande enheter vidhåller att av vinnande leverantör offererade ersättningsprodukter är likvärdiga de som efterfrågats vad gäller funktion och kvalitet. Bolagets uppfattning är att position 343-344 skiljer sig från referensobjektet i höjd och vikt. Detta medger upphandlande enheter, men anser att angivna skillnader i höjd och vikt inte har någon negativ inverkan vid bedömningen utan att det väsentliga ur funktionssynpunkt är att anslutningsmåttan överensstämmer. Beträffande position 351-352 gör bolaget gällande att de av vinnande leverantör offererade PVC-rören med flerskikt inte är likvärdiga de efterfrågade homogena PVC-rören av två olika dimensioner. Upphandlande enheters bedömning är att ersättningsprodukterna består av tre skikt material där det yttersta samt det innersta skiktet är gjort av PVC och att de därmed är likvärdiga. Vidare anför upphandlande enheter att produkterna är certifierade enligt kvalitetssystem och därför genomgått samma strikta kontroll. Vad gäller position 366 menar

bolaget att den offererade produkten har en annan höjd och vikt samt är ytbehandlad med bitumen, vilket bolaget menar inte går att likställa med den primer Ulefos tillämpar. Upphandlande enheter å sin sida anför att offererade brunnsbetäckning har en mindre höjd- och viktskillnad jämfört med referensobjektet men att detta saknar betydelse avseende såväl funktion som kvalitet. Vidare menar upphandlade enheter att ytskiktet på brunnsbetäckningar endast är ett så kallat leveransskydd, dvs. ett tillfälligt skydd, för att förhindra att betäckningen rostar under leveransen. Ytskiktet har därför inte någon betydelse för betäckningens funktion eller kvalitet, menar upphandlande enheter.

Vid en sammantagen bedömning av vad parterna har anfört beträffande skillnader mellan efterfrågade produkter och av vinnande leverantör offererade ersättningsprodukter, anser förvaltningsrätten att bolaget inte har förmått visa att ersättningsprodukterna avviker på ett sådant sätt som krävs för att det ska finnas skäl att besluta om rättelse med stöd av LUF.

Mot denna bakgrund och då det inte heller i övrigt kommit fram något som visar att vinnande leverantörs produkter inte har levt upp till ställda krav, anser förvaltningsrätten att det inte kommit fram annat än att upphandlande enheter handlat förenligt med de allmänna upphandlingsrättsliga principerna. Med denna utgång vid prövningen av vinnande leverantörs anbud saknas det skäl att pröva bolagets invändningar vad gäller de anbudsgivare som rankats på andra respektive tredje plats. Bolagets ansökningar ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Karin Hartmann

Rådman

Föredragande i målet har varit M Georgsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the experimental procedures and the statistical analysis performed.

3. The third part of the document presents the results of the study, including a comparison of the different methods and a discussion of the implications of the findings. It also includes a conclusion and a list of references.